

Provincie Noord-Holland
Het College van Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Datum: 24 november 2022
Betreft: Verzoek toepassing provinciaal instrumentarium verduurzaming
Tata Steel

Geacht college,

Inleiding

Tata Steel IJmuiden B.V. ('Tata Steel') heeft grote en uitdagende ambities op het gebied van verduurzaming, decarbonisatie en emissiereductie. Zij streeft naar een CO₂-neutraal staalbedrijf in 2045, met als belangrijke tussenstap richting 2030 – dus binnen ongeveer zeven jaar – de mogelijkheid tot CO₂-reductie van 35 tot 40%. Daarmee levert Tata Steel een hele belangrijke bijdrage aan het behalen van de provinciale klimaatdoelstellingen – die voor Tata Steel in een centrale rol voorzien – en van de landelijke doelstellingen die zijn neergelegd in het Klimaatakkoord.

Om in eerste instantie de (tussen)doelstelling van 2030 te kunnen behalen is het van cruciaal belang dat de verduurzamings-, decarbonisatie- en emissiereductie projecten van Tata Steel tijdig kunnen worden gerealiseerd, uiteraard onder de voorwaarde dat hiervoor een zorgvuldig proces wordt doorlopen. Eén van deze projecten betreft het versneld invoeren van de zogenoemde DRI¹-technologie, waarbij uiteindelijk staal wordt geproduceerd op basis van waterstof.

Het eerder realiseren van de projecten leidt – naast CO₂ reductie – eveneens tot het eerder realiseren van verdere emissiereducties en verbeteringen in de leefomgeving van Tata Steel. Hiermee nemen wij de zorgen die bestaan op het gebied van gezondheid in ogenschouw.

¹ DRI – Direct Reduced Iron (Plant)

De weg naar Groen Staal; toepassing DRI-technologie

Voor de toepassing van de DRI-technologie worden twee achter elkaar geschakelde installaties voorzien, de DRP en REF². De DRP-REF route dient om de ruwijzerproductie door de hoogovens te vervangen. De introductie van de DRI-technologie vindt plaats via het H₂-era-C-less project (hierna: 'HeraCless'). Dit project maakt onderdeel uit van het omvangrijke verduurzamingsprogramma van Tata Steel IJmuiden.

Het introduceren van de DRI-technologie betekent dat het huidige proces van ijzerproductie met hoogovens, in combinatie met kooks- en gasfabrieken, stapsgewijs wordt uitgefaseerd. De nieuwe route vervangt zowel het reduceren van erts (straks in de DRP) als het smelten van gereduceerd erts (straks in de REF), wat nu beiden in de hoogovens plaatsvindt. Vanaf het moment dat de nieuwe installaties volledig in werking zijn, kunnen verschillende fabrieken op het terrein sluiten, waardoor de bijbehorende emissies eveneens worden gestaakt. De overstap op de DRP-REF technologie leidt aldus tot een substantiële reductie van CO₂ als klimaatmaatregel en tevens tot verdere reductie van overige emissies.

Verzoek toepassing projectprocedure Omgevingswet

Volgens de huidige planning worden de belangrijkste vergunningen ten behoeve van HeraCless in december van 2023 aangevraagd. Volgens de meest recente berichten zal de Omgevingswet op 1 juli 2023 in werking treden.³ Dit betekent dat ervan moet worden uitgegaan dat de aanvragen onder de toepasselijkheid van de Omgevingswet zullen moeten worden beoordeeld.

De Wet ruimtelijke ordening zal komen te vervallen als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, terwijl de Omgevingswet zelf niet (meer) zal voorzien in de provinciale coördinatieregeling zoals we die nu kennen. Onder de Omgevingswet zal het instrumentarium bestaan uit de projectprocedure in combinatie met de (aangepast) algemene coördinatieregeling uit de Algemene wet bestuursrecht.

Met deze brief dient Tata Steel, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zoals besproken in lopende overleggen, alvast een verzoek in tot het toepassen van de projectprocedure voor project HeraCless. Hoewel de Omgevingswet op dit moment nog niet in werking is getreden, is het voor de planning van Tata Steel van essentieel belang om nu al te vernemen of het bevoegd gezag hiertoe bereid is. De planning gaat ervan uit dat de voorbereidende stappen in de besluitvormingsprocedure (kennisgeving voornemen en voorstel participatie, 'KVVP') begin 2023 worden gezet.

² REF – Reducing Electric Furnace

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/05/27/nieuwe-datum-voor-zorgvuldige-start-omgevingswet-1-juli-2022>.

De naadloze planning en doelmatige en efficiënte vergunningverlening die door het toepassen van deze procedure kan worden bereikt is essentieel voor het tijdig behalen van de CO₂-reductie doelstellingen, van zowel Tata Steel als de overheid. Volgens de huidige planning en doorlooptijden in de voorbereidingsfase, vergunningprocedure en bouw/realisatiefase kan de 2030 doelstelling alleen worden behaald door toepassing van de projectprocedure en in een gecoördineerd en doelmatig vergunningenscenario. Dit betekent dat de procedure zal verlopen zoals bij grote energie- en infrastructuurprojecten welke worden voorbereid met de huidige rijks- en provinciale coördinatieregelingen.

Argumenten voor toepassing projectprocedure

Het projectbesluit is een (nieuw) instrument voor onder meer provincies voor het toestaan van vaak complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang. Met dit instrument wordt een slagvaardige procedure geboden voor projecten waarbij een overheidsorgaan een verantwoordelijkheid heeft, zoals infrastructuur en waterveiligheid, maar ook voor private initiatieven waarbij privaat initiatief en het bereiken van publieke doelen in de fysieke leefomgeving samen vallen.⁴

De argumenten om de projectprocedure voor project Heracless toe te passen, en aldus zoveel mogelijk te bewerkstelligen dat de daarmee te realiseren duurzaamheids- en emissiereductiedoelstellingen op zorgvuldige wijze tijdig wordt gehaald, zijn als volgt:

- Het project HeraCless beantwoordt zoals hiervoor al is toegelicht aan de vraag om de bedrijfsvoering van Tata Steel (verder) te verduurzamen, onder meer door de reductie van diverse bij de productie van staal vrijkomende emissies (zoals CO₂). Dit is een gemeente c.q. regio-overstijgend – en dus provinciaal – belang, waarvoor de projectprocedure kan worden toegepast. Tata Steel merkt in dit verband voor de goede orde op dat een projectbesluit ook door het provinciale bevoegde gezag kan worden ingezet voor de behartiging van door het Rijk behartigde belangen (o.a. CO₂-reductie) die door de provincie als provinciaal belang zijn aangemerkt.⁵ Dit overigens nog daargelaten dat met het project Heracless evident ook zelfstandige provinciale belangen worden gediend (onder andere door een verdere afname van emissies).
- Het gemeente c.q. regio-overstijgend belang komt voorts tot uiting in ingreep die moet worden gedaan op het gebied van ruimtelijke ordening. Op een aantal ruimtelijke ordeningsaspecten moet worden afgeweken van het bestemmingsplan (straks: omgevingsplannen) van de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk, waartoe gedeputeerde staten een afwijking van het omgevingsplan faciliteren door middel van het nemen van een projectbesluit.

⁴ Kamerstukken TK 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 175.

⁵ Zie: Kamerstukken TK 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 103, 213 en 510/511.

- Voor complexe projecten, zoals project HeraCless, is een vroegtijdige participatie van publiek en belanghebbenden, leidend tot een gedragen besluitvorming en gecoördineerde uitvoering, van groot belang. De projectprocedure bevat een aantal waarborgen waardoor bij het realiseren van projecten met een publiek belang, aan de hand van een zorgvuldige procedure van initiatief tot concrete besluitvorming wordt gekomen.⁶ Het provinciaal belang is om in één projectprocedure alle belanghebbenden zorgvuldig te informeren en vanuit het participatieplan ook gezamenlijk informatiebijeenkomsten te organiseren.
- In het belang van alle betrokken partijen (provincie, omwonenden en eventuele andere belangstellenden/belanghebbenden en Tata Steel) is het nodig dat de besluitvorming voor HeraCless zoveel mogelijk plaatsvindt bij één (overheids)loket en onderwerp is van één procedure. Door dit gecoördineerde proces krijgen de betrokken partijen te maken met een samenhangende besluitvormingsprocedure. Dit voorkomt dat sprake is van uiteenlopende tijdslijnen en verschillende rechtsbeschermingsprocedures en -instanties, hetgeen zorgvuldigheid en transparantie bevordert. Voor project HeraCless is voortdurende integrale afstemming en beoordeling nodig vanwege het zeer innovatieve technische karakter van het project. Zou de projectprocedure niet worden toegepast dan bestaat een reëel afstemmingsrisico dat tot vertraging van de onherroepelijke besluitvorming kan leiden, en daarmee het behalen van de verduurzamings-, emissiereductie- en klimaatdoelstellingen in gevaar kan brengen.
- Voorts is relevant, dat het verzoek om de projectprocedure toe te passen, goed aansluit bij de Statenbrief 'Tata Steel en route richting groen staal' van 30 maart 2022, waarin het belang van het volgen van één gecombineerde procedure wordt onderstreept en waarin tevens het belang van een snellere procedure wordt onderkend, omdat bij beroep de zaak direct voorgelegd wordt aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (in plaats van eerst aan de rechtbank). Hoewel in de Statenbrief primair aandacht wordt geschonken aan het huidige wettelijke instrumentarium (Wet ruimtelijke ordening), wordt hierin ook gewag gemaakt van het projectbesluit (Omgevingswet), dat hiervoor in de plaats komt.
- De opgave van het project HeraCless past binnen de Omgevingsvisie NH2050 van de provincie Noord-Holland. In deze visie is de ambitie vastgelegd om in 2050 een klimaat neutrale en volledig circulaire provincie te zijn. Dit in lijn met de nationale doelstelling op dit gebied. Deze ambitie is gekoppeld aan de doelstelling van het Klimaatakkoord om te komen tot 49% CO₂ -reductie in 2030. Het project HeraCless levert een bijdrage aan het terugdringen van CO₂. De reductie van CO₂ zal in de toekomst nog verder toenemen door de inzet van groene waterstof bij het productieproces van staal. De groene staal route van Tata Steel gaat uit van het toepassen van waterstof bij de productie van staal en het reduceren van de CO₂-uitstoot van Tata Steel.

⁶ Kamerstukken TK 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 176.

- Op 15 juli 2022 heeft Minister Adriaansens van Economisch Zaken en Klimaat de Kamer schriftelijk geïnformeerd over de herziene Expression of Principles die de provincie Noord-Holland, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat met Tata Steel Nederland overeen zijn gekomen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de provincie Noord-Holland zijn nauw betrokken geweest bij de gesprekken over vernieuwing van de Expression of Principles. In de overeengekomen Expression of Principles spreekt Tata Steel de ambitie uit om een CO₂-reductie te bewerkstelligen tot 5 Mton in 2030 en te onderzoeken of deze ambitie verder aangescherpt kan worden. Dit is een ambitieuze stap, die verder gaat dan het proportionele deel van de uitstoot van Tata Steel onder de in het coalitieakkoord aangescherpte CO₂-heffing. Hiermee levert Tata Steel een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de klimaatambities uit het coalitieakkoord, ondanks dat realisatie van die ambitie met behulp van de DRI route een veel grotere inspanning vergt. Daarnaast is overeengekomen dat - na de beoogde vervanging van een eerste hoogoven voor 2030 - Tata Steel zal onderzoeken of haalbaar is zo snel mogelijk na 2030 een tweede hoogoven te vervangen door een DRI installatie. Tenslotte heeft het bedrijf de ambitie voor carbon neutrality versneld van 2050, zoals in de eerste Expression of Principles stond, naar 2045 in de herziene versie.

De reductie van CO₂ en verdere reductie van overige emissies heeft de Provincie in de omgevingsvisie genoemd als belangrijke ambities voor realisering van een duurzame en CO₂ neutrale toekomst in de IJmond. Het plan van Tata Steel draagt bij deze ambitie en past daarmee in het streven van de Provincie naar een gezondere en veiligere leefomgeving in de IJmond.

Gelet op het bovenstaande concluderen wij dat met project Heracless sprake is van een project ter verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid.

Projectbesluit en coördinatie

Zoals hiervoor aangegeven, is een gecoördineerde voorbereiding van besluiten van belang voor een transparant, samenhangend en snel proces. Met het oog daarop verzoeken wij u voor het project HeraCless een projectbesluit voor te bereiden en dit gecoördineerd in procedure te brengen samen met de belangrijkste voor het project benodigde vergunningen (zie bijlage 1 voor een voorlopig overzicht van deze vergunningen - naar de huidige stand van zaken). Over nadere eventueel benodigde toestemmingen en de eventuele samenhang met het projectbesluit zullen we graag nader afstemmen naarmate het project vordert.

De procedure zoals door Tata Steel voorzien, bestaat uit een aantal stappen zoals geformuleerd in de Omgevingswet. Deze zijn deels optioneel. Aan uw College wordt gevraagd de voor dit project passende procedurele stappen te formuleren, in samenspraak met Tata Steel. De stappen die Tata Steel hierin voorstaat zijn vervat in de planning die als bijlage 2 wordt aangehecht. In dit traject wordt recht gedaan aan de vereisten van robuustheid van aanvragen en bijbehorende (milieu-)onderzoeken, snelheid en de mogelijkheden tot inspraak door belanghebbenden.

Fallback-scenario: provinciale coördinatieregeling

Hoewel alles er op gericht lijkt om de Omgevingswet per 1 juli 2023 in werking te laten treden, is het voor Tata Steel in ieder geval op dit moment niet goed te overzien of dit daadwerkelijk zal gebeuren. Op dit moment kan niet worden uitgesloten dat de invoering van de Omgevingswet zoveel vertraging oploopt dat de projectplanning van project HeraCless niet meer gehaald kan worden, uitgaande van toepassing van de projectprocedure. Zonder inwerkingtreding van de Omgevingswet is er immers geen wettelijke grondslag voor het nemen van formele besluiten op grond van die wet.

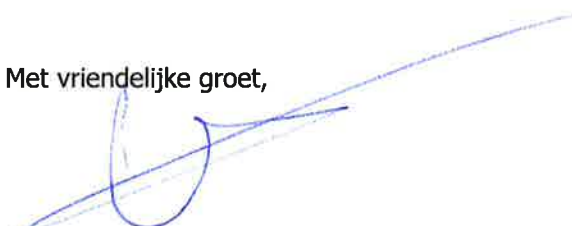
Voor het geval die situatie zich voordoet, verzoekt Tata Steel u zekerheidshalve nu reeds om toepassing te geven aan de provinciale coördinatieregeling ten behoeve van project HeraCless. Het is voor Tata Steel namelijk van essentieel belang om nu al duidelijkheid te verkrijgen omtrent de vraag of het bevoegd gezag zo nodig bereid is om de provinciale coördinatieregeling voor dit project toe te passen. Concreet verzoekt Tata Steel uw college daarom (nu reeds) om te bevestigen dat het alles in het werk zal stellen om het college van Provinciale Staten te zijner tijd te verzoeken en positief te adviseren omtrent het toepassen van de provinciale coördinatieregeling, voor het geval de Omgevingswet niet uiterlijk op 1 juli 2023 in werking zal zijn getreden. Voor de argumenten om de provinciale coördinatieregeling (ook) in dit geval toe te passen, verwijzen wij u graag naar het voorgaande, waarbij wij benadrukken dat in voornoemde Statenbrief van 30 maart 2022 ook uitdrukkelijk aandacht wordt geschonken aan de PCR.

Tot slot

Wij vertrouwen er graag op dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd en inzichtelijk hebben kunnen maken welke grote belangen er zijn om op HeraCless de projectprocedure dan wel de provinciale coördinatieregeling toe te passen. Met het oog op onze planning vernemen wij graag wij of uw college bereid is om ten behoeve van HeraCless (i) de projectprocedure toe te passen dan wel, bij verder uitstel of zelfs afstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, (ii) en aan Provinciale Staten voor te stellen om de provinciale coördinatieregeling toe te passen en hieromtrent positief te adviseren.

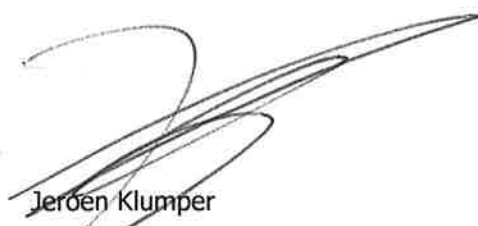
Indien u naar aanleiding hiervan vragen hebt of een nadere toelichting wenst dan vernemen wij dat graag en zijn wij uiteraard beschikbaar om u daarin te voorzien.

Met vriendelijke groet,

Hans van den Berg

Chairman of the Board Tata Steel Nederland

Jeroen Klumper

Director Sustainable Transition

Bijlage(n)

1. Overzicht van vergunningen naar de huidige stand van zaken
2. Planning

**Voorlopig overzicht van de belangrijkste vergunningen (terminologie Omgevingswet)
– Tata Steel IJmuiden**

Bijlage 1 - behorende bij brief verzoek om projectbesluit d.d. 24 november 2022

Vergunning	Bevoegd gezag¹
1. Projectbesluit	GS van Noord-Holland
2. Omgevingsvergunning bouwactiviteit	GS van Noord-Holland
3. Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit	GS van Noord-Holland
4. Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit	GS van Noord-Holland
5. Omgevingsvergunning wateractiviteit (directe lozingen)	Minister van I&W (Rijkswaterstaat)
6. Omgevingsvergunning wateractiviteit (inname)	Minister van I&W (Rijkswaterstaat)
7. Omgevingsvergunning wateractiviteit (bouwen op/naast waterkeringen)	Waterschap of RWS afhankelijk van wie waterbeheerder is

¹ Bevoegd gezag onder de Omgevingswet; voor de vergunningen is dit identiek aan het bevoegd gezag voor de vergelijkbare vergunning onder huidig regime. Als het projectbesluit toch een inpassingsplan wordt, is het bevoegd gezag daarvoor PS.

Hoofdpijnen planning procedures project HeraCless - Tata Steel IJmuiden

Bijlage 2 - behorende bij brief verzoek om projectbesluit d.d. 24 november 2022

Versie 20221124

Omschrijving	"22	2023				2024				2025				2026			
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1			
Verzoek projectbesluit / vergunningaanvraag + MER																	
Indienen verzoek toepassen projectbesluit																	
Indienen concept Notitie Reikwijdte en detailniveau (cNRD)																	
Indienen definitieve vergunningaanvragen + MER																	
Projectbesluit procedure (Ruimtelijke Ordening)																	
Publicatie besluit GS op verzoek projectbesluit																	
Uitvoeren verkenning fase 1																	
Uitvoeren verkenning fase 2																	
Besluit GS conclusie verkenning																	
Publicatie Ontwerp projectbesluit GS																	
Periode zienswijze																	
Publicatie Definitief projectbesluit GS																	
Beroepstermijn																	
Onherroepelijk projectbesluit afh van uitspraak ABRvS																	
MER en Vergunning procedure (Milieu/Omgeving)																	
Publicatie concept Notitie Reikwijdte en detailniveau (cNRD)																	
Periode zienswijze / Commissie voor de m.e.r.																	
Advies op Notitie Reikwijdte en detailniveau van Provincie																	
Publicatie Ontwerp vergunning GS																	
Periode zienswijze																	
Publicatie Definitief besluit																	
Beroepstermijn																	
Onherroepelijke vergunning afh van uitspraak ABRvS																	

Legenda

- = Verzoek / aanvraag Tata Steel
- = Publicatie Bevoegd gezag
- = Uitspraak ABRvS
- = Gelegenheid voor inspraak, zienswijze en beroep

